

מה נעשה בל"ג בעומר במקום מדורה

הצעות למערכי שיעור והפעלות

רציונל:

איך הפך ל"ג בעומר מחג של גבורה לחג של מדורה וליום שבו אנחנו פוגעים בסביבה במקסימום?

מבדיקות של המשרד להגנת הסביבה עולה, שליל המדורות מגדיל את שיעור פליטות המזהמים פי 4 עד פי 10 ביחס ליום רגיל. הפליטות כוללות חלקיקים נשימים בגודל 2.5-10 מיקרומטרים, שיכולים לחדור אל הריאות ולהצטבר בהן.

הנזק הסביבתי-בריאותי מחמיר כאשר משליכים למדורות מוצרי פלסטיק, דבקים, צבעים ועוד חומרים שניתן למצוא על קרשים וחלקי ריהוט, מכיוון שהם פולטים חומרים רעילים ומסרטנים.

כמו כן, בתהליכי השריפה נפלטת לאטמוספירה גזי חממה בכמויות גדולות, כמו פחמן דו חמצני ותחמוצות חנקן.

הידעתם? דו"ח שהכינו הכלכלנים חן הרצוג ויעל ערמון, ומבוסס על נתוני זיהום האוויר בל"ג בעומר בשנת 2018, קובע כי הנזק הכלכלי-סביבתי שגורמות מדורות ל"ג בעומר למשק נאמד ב-43 מיליון שקל, ושקול כנגד פליטות מ-70 אלף כלי רכב הנוסעים במשך שנה שלמה!

הדלקת המדורות גורמת לפגיעה קשה לפגיעה בנחלת הכלל - הן במשאבים ובחומרי בערה, הן בשטחים הפתוחים והן באוויר שכולנו נושמים. אנו מבקשים להציע חלופות לדרך שבה נחגוג את ל"ג בעומר.

א. נושאים לדיון וללמידה:

לפני הכול, חשוב לקיים שיחה מקדימה עם התלמידים, להזכיר בשיחה את ההשלכות הסביבתיות של הדלקת המדורות והמחיר הבריאותי שאנו משלמים על יום אחד של חגיגות, ולהגיע ביחד להסכמה על פעילות אחרת.

1. העצים ותרומתם: אחרי שנהגנו במשך שנים לשרוף עצים במדורות ל"ג בעומר, הגיע הזמן שנהפוך את ל"ג בעומר ליום שבו נוקיר את העצים ונשמור עליהם. נשאל מה חשיבות העצים לנו ולסביבה וננסה להגיע לל"ג (34) סעיפים. נשאל מה אנו יכולים לעשות כדי לשמור על העצים. אפשר להתחלק לקבוצות ולהעלות רעיונות, ואת הרעיון הנבחר - ליישם. דוגמאות: למפות את העצים בשכונה או ביישוב ולפרסם זאת לעירייה ולקהילה עם בקשה לשמור על העצים. לצלם עצים שונים ביישוב ולהציג את התמונות בתערוכה. לאסוף סיפורים על עצים ולהזמין למפגש מספרי סיפורים על עצים, לבנות חדר בריחה או משחק מטמון עם כתבי חידה, מידע ומסרים על חשיבות העצים ועוד.

2. האש בתרבויות שונות: נלמד על גילוי האש ועל האש בתרבויות שונות כמו יוון העתיקה והודו, על חגי מדורות כמסורת בינלאומית עתיקת יומין ועל אגדות הקשורות לאש.

3. האש במדעים: חומרי בעירה שונים והשפעתם על הסביבה. אש כמקור אנרגיה, מעבר אנרגיה מצורה לצורה - חום, תנועה, מחומר לכוח וכו'.

4. הקשר בין שריפות למשבר האקלים: מה נפלט

ג. ואם בכל זאת נחליט להבעיר מדורה, נקפיד על ההנחיות הבאות:

- **מאחדים:** במקום כל כיתה לחוד אפשר ליזום מדורה אחת של כל השכבה, של כל בית הספר, של כל השבט בתנועת הנוער וכו'.
- **נערכים:** את המדורה מבעירים הרחק מעצים או מעשבייה יבשה, בתוך גומה או מעגל אבנים.

מצטיידים מראש במים או בחול כדי שיהיה אפשר לכבות אותה לחלוטין.

- **מקפידים:** במדורה שורפים רק חומרים שאספנו כמו זרדים ואיצטרובלים, גלעיני זיתים ותמרים המתאימים להבערת אש. לא כורתים עצים חיים, לא גונבים קרשים מאתרי בנייה. לא זורקים לאש פלסטיק, שקיות, מתכות, צמיגים, דבקים, קלקר ושאר חומרים שפולטים גזים רעילים ולא זכוכיות או אבנים שעלולות להתפוצץ ולפצוע.

- **מקטינים:** נקפיד על מדורה קטנה וצנועה, לא חייבים שהלהבות יגיעו לשמיים.

- **מנקים:** את הכיבוד אוכלים בכלים רב פעמיים. בסוף הערב אוספים אחרינו את כל הלכלוך וזורקים לפח. מפרידים לפחי המחזור את מה שאפשר ואת השטח משאירים נקי.

לאוויר במדורה, מהם גזי חממה, איך גזי החממה משפיעים על אקלים כדור הארץ.

5. **תקשורת וסימנים:** המדורות שימשו בזמנו להעברת מסרים, אז נלמד על סוגי תקשורת, נלמד איך מסמנים מילים בשפת הסימנים ונכיר את האיתות במורס או בדגלונים.

ב. פעילויות שאפשר לעשות במקום מדורה:

1. נשחק משחקים של העברת מסרים כמו טלפון שבור או משחק "זרם": עומדים במעגל ומחזיקים ידיים, מנחה ההפעלה לוחץ יד של זה שעומד לידו וזה לוחץ לבא אחריו וכו'. אפשר למדוד זמנים אפשר לבלבל ולשלוח לשני הכיוונים, להוסיף לחיצה ועוד.

2. אבל כבר אספנו קרשים? אז נבנה מהם משהו מועיל, כמו ספסל או אדנית.

3. נצא לטיול עששיות.

4. נשחק לאור פנסים – למשל "מחפשים את המטמון", חידון, תצפית כוכבים.

5. נכין בצק ונאפה פיתות על סאג' (מצריך הדלקת מדורה קטנה מאוד).

6. ניצור "מדורה" משרשרות פנסי לד, שמסביבה אפשר לשבת, לשיר, לספר צ'יזבטים, לרקוד ולעשות פיקניק.

7. נצא לביקור בתחנת כיבוי אש, נשוחח עם הכבאים ונלמד על בטיחות אש והתנהגות נכונה עם אש בשטח ובטבע.

8. נחליט שדווקא בחג הזה, שבו כל כך הרבה עצים עולים על המוקד תרתי משמע, אנחנו נמצא דרכים להעניק לטבע ולסביבה: נשתול עצים, נבנה ערוגה, גינה או קיר ירוק, ננקה אתר סמוך וכד'.

